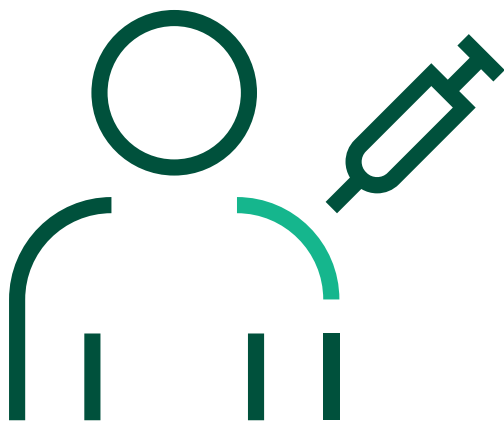

Vaccination mod COVID-19

19. august 2021

Hvorfor skal jeg blive vaccineret?

COVID-19 skyldes en ny virus hos mennesker. Derfor har vi ikke immunitet mod smitte, og derfor har COVID-19 kunnet sprede sig som en pandemi.

Det er kun en lille andel af den danske befolkning, der har haft COVID-19, og vi ved ikke med sikkerhed, om de, der har været smittede, er fuldt beskyttede mod at blive smittet igen på et senere tidspunkt.

COVID-19 kan ramme alle. Alle kan blive syge af COVID-19. Men nogle er i særlig risiko for at blive alvorligt syge og dø, hvis de bliver smittede.

Sundhedsstyrelsen anbefaler vaccination mod COVID-19, fordi den giver en høj beskyttelse mod at blive smittet og syg af COVID-19.

Jo flere der bliver vaccineret, jo bedre kontrol får vi med epidemien.

Det er gratis at blive vaccineret, og det er frivilligt, om du vil tage imod tilbuddet.

Får jeg tilbudt vaccination?

Alle i Danmark får tilbudt vaccination mod COVID-19, også personer der ikke er danske statsborgere. Det er vigtigt, at så mange som muligt bliver vaccineret, for at vi kan bevare epidemi-kontrollen. Vi anbefaler vaccination til personer på 12 år og derover.

Sundhedsstyrelsens vaccinationskalender vil løbende blive opdateret, så du kan følge med i, hvornår det bliver din tur: www.sst.dk/vaccinationskalender

Hvordan får du besked om vaccination?

Du får besked i e-Boks, når det bliver din tur, og du kan booke tid til vaccination på www.vacciner.dk. Hvis du er digitalt fritaget, får du brev med posten og kan bestille tid på telefonen.

Når du får mulighed for at booke tid, kan du opleve, at det er svært at finde ledige tider. Vi opfordrer til, at du prøver igen på et senere tidspunkt, da der løbende bliver lagt nye tider ind i systemet.

Hvis du ikke tager imod tilbuddet med det samme, mister du ikke retten til at få en gratis vaccination på et senere tidspunkt. Sundhedsstyrelsen anbefaler dog, at du tager imod tilbuddet, når du får det, da det er vigtigt, at så mange som muligt bliver vaccineret hurtigt for, at vi kan bevare epidemikontrollen.

Hvordan foregår min vaccination?

1. Mød op på vaccinationsstedet på det aftalte tidspunkt. Medbring dit gule sundhedskort.

2. Forskellige sundhedspersoner kan give vaccinen, men de arbejder altid under en læges ansvar.

3. Som regel vaccineres du i en muskel i skulderen.

4. Efter vaccinationen skal du vente i nærheden i mindst 15 minutter, så sundhedspersonalet kan hjælpe dig, hvis du skulle få en allergisk reaktion.

Hvad skal jeg være særligt opmærksom på?

1. Vi anbefaler ikke vaccination til børn under 12 år, da vaccinerne endnu ikke er grundigt undersøgt til denne gruppe. I særlige tilfælde, f.eks. ved meget alvorlig sygdom, kan et barn blive tilbudt vaccination efter en konkret lægefaglig vurdering.

2. Hvis du har en kendt svær allergisk straks-reaktion (anafylaksi) over for et eller flere af indholdsstofferne i vaccinerne, f.eks. over for det, der hedder macrogol eller PEG, eller hvis du fik anafylaksi efter den første dosis, så skal du ikke vaccineres.

3. Hvis du har for få blodplader eller har en sygdom som hæmofili, kan du have en øget risiko for blodansamling ved vaccination. Snak derfor med en læge før du bliver vaccineret.

Hvornår skal jeg udskyde vaccinationen?

1. Hvis du har høj feber (mindst 38 grader) eller har akut alvorlig infektion som f.eks. lungebetændelse, så skal du udskyde vaccinationen. Du kan godt blive vaccineret, hvis du blot har let temperaturstigning, eller du har lette infektioner som f.eks. forkølelse, men overvej altid om du kunne have COVID-19.

2. Hvis du har COVID-19, skal du udskyde vaccinationen.

3. Hvis du er blevet testet på grund af mistanke om COVID-19 eller fordi du er nær kontakt, skal du udskyde vaccinationen, til du har fået testsvar. Hvis din test er negativ, kan du blive vaccineret, men hvis den er positiv, anbefales det at vente til en måned efter overstået sygdom.

Hvilke bivirkninger kan jeg få?

Alle vacciner har bivirkninger, men det er ikke alle, der bliver vaccineret, som oplever bivirkninger. Generelt er der tale om milde og forbigående gener, og vi anser vaccinerne mod COVID-19 for at være meget sikre og veldokumenterede. Herunder er listet de typiske reaktioner, som kan opleves ved alle vacciner mod COVID-19.

Eksempler på almindelige bivirkninger	
Lokale reaktioner	Generelle reaktioner
<ul style="list-style-type: none">• Smerter og rødme på indstiksstedet	<ul style="list-style-type: none">• Træthed• Hovedpine• Muskel- og ledsmerter• Kulderystelser• Let temperaturstigning

Eksempler på sjældne bivirkninger
<ul style="list-style-type: none">• Svære allergiske reaktioner• Vejrtrækningsbesvær• Hududslæt• Hævelser i ansigtet

De fleste vil opleve smerter på indstiksstedet. Mange vil opleve generelle reaktioner som f.eks. muskelsmerter eller let temperaturstigning, som kan opfattes som tegn på, at kroppens immunsystem reagerer på vaccinen, som den skal. Hvis du oplever velkendte og forbigående gener, behøver du ikke kontakte læge.

I sjældne tilfælde kan der ses svære allergiske straksreaktioner, som kommer umiddelbart efter, at du er blevet vaccineret. Har du en svær allergi mod f.eks. lægemidler, skal du være opmærksom på dette, inden du bliver vaccineret. I forbindelse med vaccination mod COVID-19, vil der altid være et beredskab til at håndtere allergiske straksreaktioner.

Der er lidt forskel på hvilke bivirkninger og reaktioner, der er mest hyppige ved de forskellige vacciner. Du kan læse mere på www.sst.dk/covid-vaccination

Hvilke vacciner kan jeg få?

Du vil få tilbudt en af de vacciner mod COVID-19, som er godkendt til brug i Danmark.

	Comirnaty®	Spikevax® (tidligere COVID-19 Vaccine Moderna®)
Type	RNA-vaccine	RNA-vaccine
Udviklet af	Det tyske firma BioNTech i samarbejde med det amerikanske firma Pfizer	Det amerikanske firma Moderna
Produceret i	Tyskland og Belgien	Spanien og Schweiz
Godkendt til	Personer på 12 år og derover	Personer på 12 år og derover
Antal doser for fuld effekt	2	2
Tidsrum mellem vaccinationer	3-6 uger	4-6 uger
Fuld effekt opnås	7 dage efter andet stik	14 dage efter andet stik

Kan jeg selv vælge vaccine?

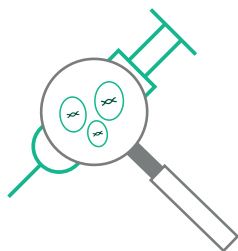
Fordi vi kun får begrænsede leverancer af vacciner, og fordi vaccinerne skal opbevares og håndteres under helt særlige forhold, er vi nødt til at lave en stram styring af fordelingen af vacciner, også for at sikre at der ikke er for stort spild af vacciner. I det gratis tilbud kan du derfor ikke selv vælge, hvilken type vaccine du får. Det samme gælder i øvrigt også for børnevaccinationsprogrammet og andre gratis vaccinationsprogrammer i Danmark. Indtil videre vil alle COVID-19 vacciner, der leveres til Danmark, blive distribueret i det gratis vaccinationstilbud, og det vil derfor heller ikke være muligt selv at købe en vaccine med recept.

Hvordan virker vaccinerne?

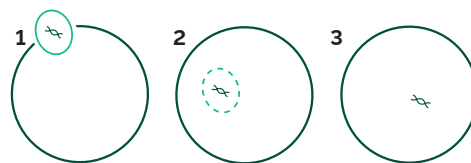
Alle de godkendte vacciner mod COVID-19 indeholder små kodelinjer, som er lavet af såkaldte nukleinsyrer (RNA eller DNA), der er naturligt forekommende stoffer i menneskekroppen. For Comirnaty® og Spikevax® (tidligere COVID-19 Vaccine Moderna®) er kodelinjerne indkapslet i fedtstoffer.

Når kodelinjerne er kommet ind i kroppens celler, oversættes koden til et protein, der er særligt for ny coronavirus. Disse proteiner stimulerer kroppens immunforsvar til at lave beskyttende antistoffer og særlige immunceller således, at immunforsvaret kan genkende og nedbryde virus, hvis de senere skulle blive smittet.

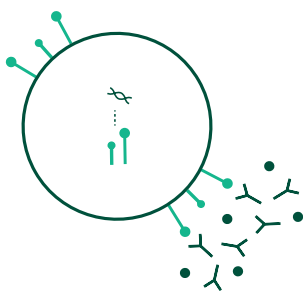
Kodelinjen og hjælpestofferne i vaccinen bliver hurtigt nedbrudt i kroppen, efter de har virket.

- 1.** Vaccinen indeholder små kodelinjer eller en kunstigt fremstillet udgave af virus.

- 2.** Indkapslingen hjælper med at få kodelinjen ind i kroppens celler. Herefter bliver indkapslingen hurtigt nedbrudt af kroppens enzymer.

- 3.** De små kodelinjer får cellen til at producere nye proteiner, som sætter sig på ydersiden af cellen, og som stimulerer kroppens immunsystem til at danne antistoffer og immunceller.

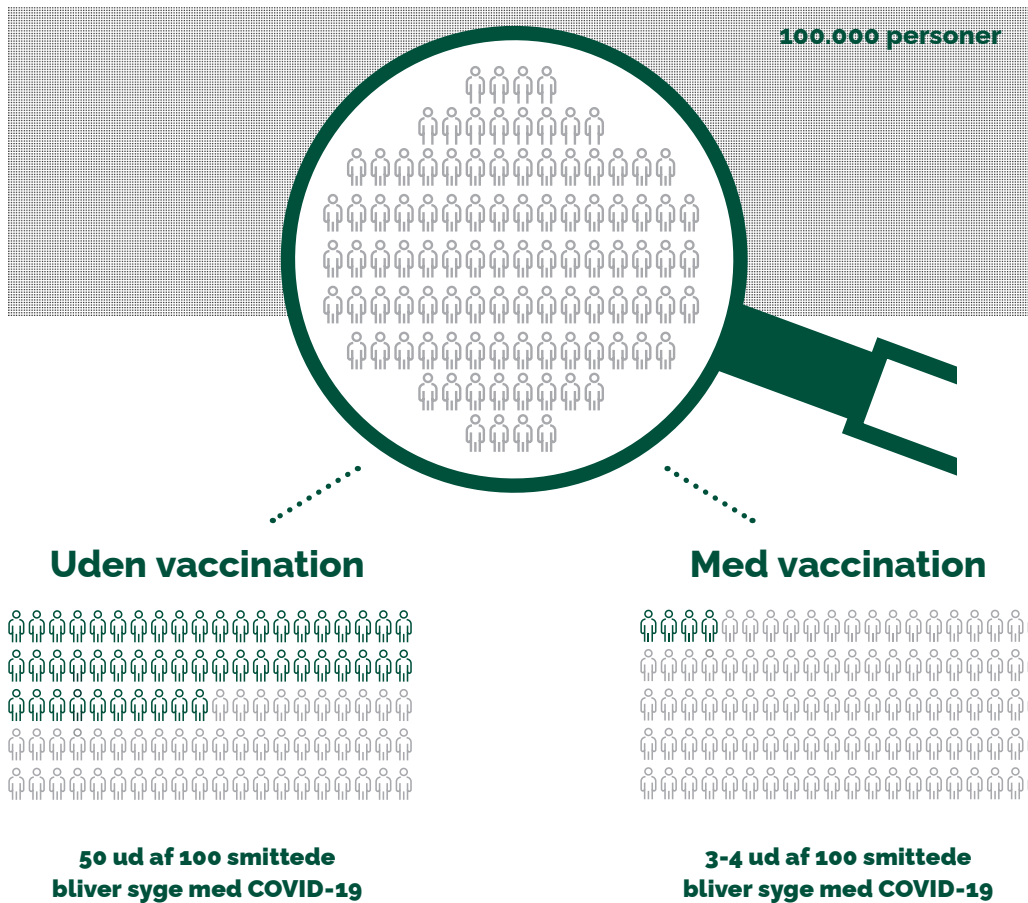
- 4.** Antistoffer og immunceller kan nedbryde virus, hvis man senere bliver smittet. Kodelinjen nedbrydes i cellen, når den er færdig med at virke.

Hvor effektiv er vaccinerne?

Vaccinerne mod COVID-19 er alle undersøgt i store lodtrækningsforsøg, hvor en gruppe fik vaccine, og en anden gruppe fik en indsprøjtning med saltvand eller en anden vaccine (såkaldt placebo). Effekten af vaccinerne er beregnet ved at sammenligne, hvor mange i de to grupper, der blev syge af COVID-19.

Generelt blev meget få af de vaccinerede efterfølgende syge med COVID-19. Effekten af vaccinen beregnes ved, hvor meget mindre risikoen for at blive syg blandt de vaccinerede er, sammenlignet med gruppen, der fik placebo. Hvis f.eks. 100 i den ene gruppe og 5-6 i den anden gruppe blev syge, så vil effekten være 94-95%, som det er tilfældet for Cominarty® og Spikevax® (tidligere COVID-19 Vaccine Moderna®).

Omvendt så betyder det ikke, at man 'kun' er f.eks. 95% beskyttet, og det betyder heller ikke, at man har f.eks. 5% risiko for at få COVID-19, selvom man er vaccineret. I virkeligheden er risikoen meget mindre, for man skal også tage højde for, at risikoen for at få COVID-19 er lav, uanset om man er vaccineret eller ej. Ved f.eks. et smittetal (incidens) på 100 betyder det, at der inden for det seneste døgn har været konstateret 100 smittede pr. 100.000 indbyggere. Hvis vi regner med, at cirka halvdelen af disse også har symptomer, dvs. er blevet syge af COVID-19, så ville effekten af vaccinerne – hvis alle var vaccinerede – betyde, at kun mellem 3 og 4 af de smittede personer ville blive syge med COVID-19, mens 50 ville blive syge, hvis ingen var vaccineret.

Vi har endnu ikke sikker dokumentation for, at vaccinerne også forebygger, at den vaccinerede kan være smittebærer, men vi regner med, at det kan være tilfældet, og at vi får denne dokumentation i takt med udrulningen af vaccinationerne.

Er vaccinerne lige så effektive hos ældre?

De videnskabelige undersøgelser viser, at Comirnaty® og Spikevax® (tidligere COVID-19 Vaccine Moderna®) har samme effekt hos ældre og hos personer med risikofaktorer.

Hvorfor skal jeg vaccineres to gange?

Den fulde effekt af vaccinerne opnås først 1-2 uger efter andet stik, og derfor skal du vaccineres to gange.

Vi har endnu ikke dokumentation for, om beskyttelsen af vaccinen varer ved i mange år, eller om du evt. senere skal vaccineres igen for at bevare beskyttelsen.

Hvordan skal jeg forholde mig efter vaccinationen?

Selvom du er blevet vaccineret, skal du fortsat følge Sundhedsstyrelsens generelle, gode råd om smitteforebyggelse. Vaccinerne er ikke 100 % effektive, og vi ved endnu ikke, om vaccination også forebygger, at den vaccinerede bærer virus og dermed kan smitte videre.

Du bør kontakte din læge, hvis du oplever alvorlige symptomer, efter du er blevet vaccineret. Det kan f.eks. være allergiske symptomer som vejrtrækningsbesvær eller hududslæt. Lægen kan vurdere, om symptomerne kan skyldes vaccinen eller evt. andre forhold og igangsætte behandling, hvis du har brug for det.

Lægen har pligt til at indberette formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen. Du kan også selv indberette formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen via www.lmst.dk

Hvor kan du finde svar på dine spørgsmål?

Du kan altid finde den nyeste information om vaccination mod COVID-19 på www.sst.dk/covid-vaccination og læse mere om ny coronavirus og COVID-19 på www.sst.dk/corona